

сити, що серед дисциплін, спрямованих на опанування навичок ефективної комунікації, вміння використовувати мовні та позамовні засоби у службовій діяльності патрульної служби, можна виділити у першу чергу такі, як «Ефективна комунікація», «Тактична підготовка» та ін. Недостатня, на наш погляд, кількість годин, що виділяється на отримання знань з комунікації, вимагає самостійного опрацювання слухачами даного процесу.

Усе зазначене дозволяє зробити певні висновки. Спілкування з громадянами є найбільш поширеною, у той же час складною, складовою в діяльності працівників патрульної поліції. Їм постійно доводиться контактувати з різними категоріями осіб, від яких отримується необхідна інформація, на підставі якої приймаються відповідні рішення. Від рівня володіння знаннями з ефективної комунікації значною мірою залежить і кількість часу, сил та засобів, що витрачаються поліцією для отримання позитивного результату. Таким чином, спілкування у діяльності співробітників патрульної поліції відіграє одну з основних ролей.

Значною мірою вказане впливає й на формування іміджу правоохоронних органів.

-
1. Кузьмінський А. І. Педагогіка : підручник. – 2-ге вид., перероб і доп. / Кузьмінський А. І., Омеляненко В. Л. – К., 2004.
  2. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посібник / Ягупов В. В. – К., 2002.
  3. Максименко С. Д. Общая психология / Максименко С. Д. – М. ; К., 1999.
  4. Бандурка О. М. Професійна етика працівників органів внутрішніх справ : навч. посібник / Бандурка О. М. – Х., 2001.
  5. Психологія : підручник / Ю.Л. Трофімов, В.В. Рибалка, П.А. Гончарук та ін. ; за ред. Ю. Л. Трофімова. – 5-ге вид., стереотип. – К., 2005.

Рогальська Вікторія Вікторівна
кандидат юридичних наук,
доцент кафедри кримінального процесу
факультету № 3 Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОНИКНЕННЯ ДО ЖИТЛА ЧИ ІНШОГО ВОЛОДІННЯ ОСОБИ: ПРОБЛЕМИ РЕГЛАМЕНТАЦІЇ

З прийняттям прогресивного та абсолютно нового за своєю філософією Закону України «Про Національну поліцію» (далі – Закон) було запроваджену велику кількість нововведень щодо повноважень працівників поліції [1]. Але на сьогоднішній день найбільш гострі дискусії викликають навіть не самі повноваження, а поліцейські превентивні заходи, які можуть бути застосовані поліцейськими для забезпечення виконання цих повноважень. Застосування окремих превентивних заходів регламентується, окрім вищезазначеного

Закону, ще й і Конституцією України [2] та Кримінальним процесуальним кодексом України (далі – КПК України) [3], системний аналіз яких дозволив зробити висновки про існування певних неузгодженостей між зазначеними нормативно-правовими актами (далі – нпа). Більшість з цих неузгодженостей стосується здійснення проникнення до житла чи іншого володіння особи (ст. 38 Закону), а саме:

1) законодавець у ч. 1 ст. 38 Закону надав можливість здійснювати проникнення до житла чи іншого володіння особи без вмотивованого рішення суду усім працівникам поліції, тим самим утворивши колізію, оскільки відповідно до ч. 3 ст. 233 КПК України таким правом наділені лише слідчий та прокурор;

2) у ч. 1 ст. 38 Закону законодавцем обмежено кількість підстав, регламентованих у ч. 1 ст. 233 КПК України, відповідно до яких можна проникнути до житла чи іншого володіння особи без вмотивованого рішення суду. Так, Закон не уповноважує поліцейських здійснювати проникнення до житла чи іншого володіння особи на підставі добровільної згоди особи, яка володіє житлом чи іншим володінням, тим самим ускладнено процедуру реалізації вищезазначеного превентивного заходу для забезпечення виконання покладених на поліцію повноважень;

3) вказівка у ч. 1 ст. 38 Закону на таку ознаку майна, як цінність, суперечить і ст. 30 Конституції України і ч. 3 ст. 233 КПК України, в яких законодавець не зобов'язує осіб, які проникають у житло чи інше володіння особи без вмотивованого рішення суду для рятування майна, з'ясовувати чи є воно цінним чи ні. До того ж «цінне майно» є оціночним поняттям, отже кожна особа по-різному визначає, яке саме майно, за якими критеріями і наскільки є для неї цінним;

4) позиція законодавця щодо того, що поліція може проникнути до житла чи іншого володіння особи без вмотивованого рішення суду у невідкладних випадках, пов'язаних з рятуванням життя людей та цінного майна лише під час надзвичайних ситуацій, суперечить положенням ст. 233 КПК України та ст. 30 Конституції України, які дозволяють здійснювати вищезазначені дії, не чекаючи настання надзвичайних ситуацій. До того ж аналіз ст. 1 Кодексу цивільного захисту України, в якій регламентовано, що розуміється під «надзвичайною ситуацією»⁴, дозволяє зробити висновок, що не усі події, які виходять за межі звичайної обстановки підпадають під «надзвичайні ситуації». Так, наприклад, відповідно до ч. 1 ст. 38 Закону, поліцейські не уповноважені

---

⁴ Надзвичайна ситуація – обстановка на окремій території чи суб'єкті господарювання на ній або водному об'єкті, яка характеризується порушенням нормальних умов життєдіяльності населення, спричинена катастрофою, аварією, пожежею, стихійним лихом, епідемією, епізоотією, епіфітотією, застосуванням засобів ураження або іншою небезпечною подією, що призвела (може призвести) до виникнення загрози життю або здоров'ю населення, великої кількості загиблих і постраждалих, завдання значних матеріальних збитків, а також до неможливості проживання населення на такій території чи об'єкті, провадження на ній господарської діяльності [4].

здійснювати вищезазначений превентивний захід для рятування майна під час вчинення злочину, що не загрожує життю осіб, які знаходяться в житлі або іншому володінні особи, попри те, що відповідно до ст. 233 КПК України і ст. 30 Конституції України законодавцем у таких випадках дозволено здійснювати проникнення до житла чи іншого володіння.

Задля усунення прогалин щодо регламентації проникнення до житла чи іншого володіння особи, а також з метою спрощення реалізації співробітниками поліції вищезазначеного превентивного заходу та враховуючи положення ст. 8 Конституції України та ст. 9 КПК України, вважаємо за доцільне: 1) внести зміни до ч. 3 ст. 233 КПК України, передбачивши серед суб'єктів, які уповноважені здійснювати проникнення до житла чи іншого володіння особи без ухвали слідчого судді, інших уповноважених службових осіб (особи, яким законом надано право здійснювати проникнення до житла чи іншого володіння особи), до яких відповідно до ч.1 ст. 38 Закону належать і працівники поліції; 2) привести ч. 1 ст. 38 ЗУ «Про Національну поліцію» у відповідність до вимог ст. 30 Конституції та ст. 233 КПК України.

---

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02 липня 2015 року // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.

2. Конституція України від 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр>.

3. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13 квітня 2012 року // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>.

4. Кодекс цивільного захисту України від 02 жовтня 2012 року // Офіційний сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

Царьов Олександр Дмитрович

кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри тактико-спеціальної
підготовки Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

СУЧАСНИЙ ПРАВОВИЙ СТАТУС ПОЛІЦІЇ

У сучасному демократичному суспільстві поліція є складним видом соціальної діяльності. Невипадково освітній і культурний рівень поліцейських розглядається як основний фактор, що забезпечує прогресивний розвиток поліції, а їх освіта – як могутній резерв підвищення ефективності діяльності поліцейського. Правильно зауважує доктор М. Руг, проректор Вищої школи поліції в м. Щитно (Польща), що: «...для нормальної діяльності офіцер поліції